

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 80 petit vrt vrt 2, do 100 vrt vrt 2, do 100 do 300 vrt vrt 3, večji inserati petit vrt vrt 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — >Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12. — za inozemstvo Din 25. — Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-36

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Po podaljšanju posvetovanj Male antante:

Napeto pričakovanje blejskih sklepov

Glavno zanimanje je osredotočeno na ureditev odnošajev z Madžarsko — Optimistično razpoloženje v diplomatskih krogih — Komunike bo objavljen danes popoldne

BLED, 23. avg. r. Proti pričakovanju in prvotnemu programu zasedanja stalnega sveta Male antante včeraj še ni bilo zaključeno ter se danes nadaljuje. Prvotno bi moral biti že včeraj popoldne zaključena konferenca in zvečer objavljen komunik. Posredovanje pa se je zavleklo zaradi Madžarske. Madžarski poslanik še namreč ni dobil odgovora iz Budimpešte glede predlogov, ki jih je stavila Male antanta za ureditev medsebojnih odnošajev. Madžarski državniki se namreč mude v Nemčiji v spremstvu regenta Horthyja zaradi česar se je odgovor iz Budimpešte zaksnil in je prispele šele pozno ponoči. Kolikor se je moglo izvedeti, je Male antanta pripravljena pristati na revizijo vojaških določil trianonske mirovne pogodbe, ki zabranjujejo Madžarski vzdrževanje stalne vojske in pristati na ponovno oborovitev Madžarske pod pogojem, da sklene Madžarska nenapadni pakt z Malo antanto in poda obvezne izjave o mirni rešitvi vseh obstoječih in morebitnih novih sporov. Za rešitev madžarskega problema vladu v diplomatskih krogih največje zanimanje in je glavni predmet diplomatskih razprav na Bledu in v međunarodnem tisku.

Včeraj so imeli zunanjii ministri Male antante še dve dolgi seji, h katerim je bil

nekaj časa pritegnjen tudi madžarski poslanik na našem dvoru. Dopoldanska sej je bila v Golfotelu, popoldne pa so se zunanjii ministri odpeljali s svojim spremljivo v Bohinj, kjer so v zatihu gorskih velikanov nadaljevali svoja posvetovanja do večera.

Zvečer je priredil ministrski predsednik v Parkhotelu na čast odličnimi gostom banket, na katerega je bilo povabiljenih tudi mnogo drugih odličnikov iz političnega in gospodarskega življenja. Na banketu sta ministrski predsednik in zunanjii minister Stojadinovič ter rumunski zunanjii minister, ki je govoril tudi v imenu češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Krofeta, izmenjal zdravici, v kateri sta podčrtila željo in voljo Male antante, da živi v miru in prijateljstvu z vsemi državami.

Zanimanje Italije

RIM, 23. avg. r. Z nenavadno veliko pozornostjo spremlja Italija zasedanje Male antante na Bledu. Italijanski politični krogi pričakujejo, da se bo že na tem zasedanju posrečilo urediti odnošaje Male antante do Madžarske na sličen način, kakor je nedavno prišlo do ureditve odnošajev med Italijo in v međunarodnem tisku.

Včeraj so imeli zunanjii ministri Male antante še dve dolgi seji, h katerim je bil

glasajo, da se je Italija vedno zavzemala za to, da pride med Madžarsko in državo Male antante do prijetljivoga sosedstva ter do plodonosnega sodelovanja, kar je ob enem želja in cilj celokupne italijanske politike. Italijanski tisk piše v pričakovanju takih sklepov zelo naklonjeno o Mali antanti. Listi naglašajo, da je Italija že davno želela sporazum Madžarske z Malo antanto in bo najskrajnejše pozdravila, če pride do ureditev vseh sporov po mirni poti. Italija veže na tako ureditev svoje velikopotešne načrte za harmonično sodelovanje v južnovzhodni Evropi.

Kaj sodijo v Londonu

London, 23. avg. e. »Manchester Guardian« v svojem uvodnem članku analizira povojno politiko Madžarske in njena revolucionistična stremljenja. List poudarja, da je glavni problem madžarske politike, ali bo Madžarska z Nemčijo prostovoljno sodelovala, da bo dobila svoj del ali bo primorana, da storii vse, kar hoče raj. Nemška vlada je prepričana, da se bo Madžarska brez vsakega strahu sama ponudila. Rajh prodaja Madžarski vse orožje, ki se je popreje uporabljalo v avstrijski vojski.

Tiskovna Male antanta je z uspehom zaključila svoje zasedanje

BLED, 23. avg. p. V prostorih hotela »Toplice« je šef jugoslovenskega Centralnega Presbiroja Kosta Lukovič priredil banket v čast novinarjem Male antante. Na banketu je imel prisoten govor, v katerem je naglasil med drugim:

Male antanta, je dejal, je lahko ponosna na svoje zasluge, ki jih je storila v službi miru v tem prostoru sveta. Malo antantni tisk je lahko zadovoljen, da je k temu velikemu delu dopriniesel v veliki meri tudi svoji prispevki. Nato je evociral v glavnih potezah ves važnejše dogodek, ki so se naničili v zadnjih letih, posebej je poudaril pomen solunskega pakta med Bolgarijo in Balkansko zvezo. Ta paket predstavlja največji prispevek za ohranitev miru na Balkanu. Nadejam se in verujem, da bo tudi ta prekrasni kot naše domovine dal ime sličnemu paktu z Maďarsko.

V imenu rumunskih novinarjev je govoril vodja rumunske delesacije senator dr. Aleksander Sandulescu, ki je prav ta-

ko obeležil velike napore Male antante ter se zahvalil za prisoten sprejem, ki je bil na Bledu prirejen rumunskim novinarjem.

Kot zastopnik češkoslovaških novinarjev je govoril svetnik češkoslovaškega zunanjega ministritva Šrom. Z nekaj besedami je podal položaj svoje domovine, zveste članice Male antante. Besna propaganda proti Češkoslovaški se je pritevila v zadnjem času izvazati z metodami, ki jih zgodovina tiska malone ne pozna. Mi Čehoslovaki, je poudaril, pa ne izgubljamo našega miru in v odgovor na to kampanjo smo podvojili naše moralne in materialne sile. Zahvalil se je rumunskim in jugoslovenskim tovaršem za vse, kar so storili za pravice Češkoslovaške. Zahvalil se je v imenu svojih tovaršev za prisrčni sprejem.

Tajnik Male antante tiska Andjelkovič je končno prečital udanostni brzjavci, ki sta bili nato poslati Ni Vel. rumunskemu kralju Karolu. Ni Vis knezu namestniku Pavlu in predstavniku dr. Benešu.

Poljakom se odpirajo oči Postopanie Nemcev v Gdansku izvija vedno večje razburjenje na Poljskem

VARŠAVA, 23. avg. e. Zaostritev odnošajev med Poljsko in Gdanskim se kaže v burnih protestnih manifestacijah poljskega prebivalstva zaradi neprijateljskega stališča oblasti v Gdansku. Tako so se vršile manifestacije v Gdinji, Torunu in Gruzionu, na katerih je sodelovalo okrog 30.000 ljudi. Te manifestacije sta privedili poljska kmetiška stranka in kmetiška demokratska stranka. Sprejeta je bila rezolucija, v kateri pozivajo vlado, naj zavaruje pravice Poljske v svobodnem mestu Gdansku. V rezoluciji se podudarja, da mora Gdansk kot naravno izhodišče Poljske na morje ostati nedeljni.

Japonska ofenziva na Hankov Japonske čete so prešle v splošen napad

SANGHAI, 23. avg. e. Po vseh, ki so prispele sem, so Japonci po večtedenskih pripravah začeli novo veliko ofenzivo na jezeru Jang. Cilj ofenzive je Hankov. Ofenziva so začeli s silovitim bombardiranjem iz zraka, dočim so se japonske čete izkrcale na zapadni obali jezera Pojang. Čete so napredovali pod zaščito umetne megle na

Nov rusko-japonski incident

LONDON, 23. avg. e. Nastali so novi zapletaji med Japonci in Rusi. Sovjetski poslanik je vložil oster protest proti postopanju japonskih oblasti s posadko sovjetske ladje »Refrigator Iš. Ladja je med tajfunom nasedla na plitvino. Ko se je vreme pomirilo, so Japoci zadržali ladjo in posadko odvedli v pristanišče Hanau, kjer so jo zaprli. Tam so vso posadko več dni mučili, hoteč jo prisiliti, da jim da podat-

Horthy v Nemčiji

BERLIN, 23. avg. e. Regent Horthy s spremljivo pride v sredo zjutraj s parnikom »Grillek« v Hamburg. Ogledal si bo luk, kjer ga bo sprejela nemška vojna mornarica. Opoldne bo regent Horthy posobnim vlakom odpeljali v Berlin, z drugim vlakom pa kancelar Hitler. Oba vlaka bosta prispevala ob 18. v Berlin, kjer bo svečan sprejem. Na postaji bodo pozdravili regenta maršal Göring s člani vlade, kakor tudi komandanti posameznih panog nemške vojne sile. Nato se bo Horthy v svečanem spreduvodu peljal v kancelarsko palačo, kjer bo stanoval za časa svojega bivanja v Berlinu.

Ruski proračun

VARŠAVA, 23. avgusta e. Baveč se s proračunom, ki ga je odobril vrhovni svet Sovjetske Rusije, piše poslužbeno »Gazeta Poljska«, da se jasno vidi težnja po vse večji agresivnosti sovjetskega proračuna. Predvideva 125 milijard izdatkov, od katerih je pa nad polovico določenih za vojne kredite, za suhozemno vojsko, za mornarico in letalstvo.

Poljaki preganjajo pravoslavno cerkev

VARŠAVA, 23. avg. e. Pastirske pismo pravoslavnega episkopata, s katerim protestira proti oblastnemu ukrepom, napenjim proti pravoslavni cerkvi v lublinski guberniji, je imelo za posledico, da so poljske oblasti ukrenile nove presreljaje proti pravoslavni cerkvi. Zahvalevalo so, da protestni minister odpuсти večje število pravoslavne duhovščine iz službe. Torej so bili odpuščeni več svečenikov v vojvodinski, volinski in lublinski guberniji. Ukrainski listi pišejo, da bo v kratkom prepovedana grško katoliška cerkev. Nadškof Septički bo v kratkom izdal pastirske pismo, v katerem se bo izrekel proti preganjaju pravoslavne cerkve v Poljski.

Muslimani pozivajo h križarski vojni

JERUZALEM, 23 avg. AA. Reuter: Včeraj je bil izvršen atentat na 2 židovska avtomobila južno od Tel Aviva. Dva žida sta obležala mrtva.

Na cesti, ki vodi iz Akrona v Safed so našli troje trupel. Sest razbojnikov je v Hebronu napadlo muslimansko blagajno. Stirje razbojnikov so obležali mrtvi po borbi s policijo v Beisanu.

KAIRO, 23. avg. AA. DNB: Tukajšnja policija je zaplenila 1000 propagandnih spisov muslimanskega odbora. Letaki so nosili naslove: Palestina je vsa v plamenu, Mohamedanci dvignite se! Ne obupujte s prekrizanimi rokami! itd. Muslimanski odbor je protestiral proti zaplembi.

Podaljšanje delovnega časa v Nemčiji

PARIZ, 23. avg. e. Kakor se doznavata iz Berlina, bo v Nemčiji v kratkem uveden 60urni delovni teden, torej 10urni delavnik. Ta sklep je bil sprejet na konferenci gospodarskih predstavnikov in činiteljev pod predsedstvom maršala Göringa.

Na delo za sokolske ideale!

Sokol Maribor matica mora dobiti svojemu delu in ciljem odgovarjajoč dom

Maribor, 23. avgusta

Z nakupom prelepe Unionske dvorane s pripadajočim vrimom in verando je postal Sokol Maribor-matica lastnik največje dvorane Maribora in ene najlepših v Sloveniji. Vsa nacionalna javnost je pozdravila to dogodek z velikim veseljem, sokolstvo pa z navdušenjem, saj je matični Sokol končno dobil lasten dom na najlepšem kraju v srcu Maribora. Bilo je treba mnogo odločitvenosti in poguma za ta korak, katerega se uprava ni ustrnila.

Z nakupom je storil matični Sokol še prvi korak. Najtežja naloga ga še čaka.

Sokol Maribor matica potrebuje nujno zadostno in dobro telovadnico, v kateri bo mogel res uspešno vzgajati sokolsko mladino. Potrebuje tudi vse druge naprave, da se bo moglo društveno življenje polno razmazniti, kar do danes ni bilo mogoče. Pri tem pa želi obdržati prelepo dvoranico, da bo sluzila vsem nacionalnim in kulturnim srečanjem Maribora, seveda predvsem sokolstvu.

Zato pripravljajo strošeni strokovnjaki načrte za popravilo in izpopolnitve dvorane, napeljave lastne centralne kurijke, predvsem pa za zgradbo telovadnic in pripadajočih naprav. Za vse to so pa potrebna ogromna sredstva, ki jih bo moglo zbrati le, ačko bodo predvsem članstvo pa tudi ves nacionalni Maribor ter pridobiti krogovi upoštevati važnost tega dela in dokazati s prispevkvi svojo ljubezen do Sokola in svojo voljo pripraviti matičnemu Sokolu do primerjega lastnega doma, ki naj postane ponos sokolstva in Maribora ter trdjava načionale in državne misli na mesi naše domovine.

Sredstva, ki jih je gradbeni odsek dosegel nabral, so bila porabljena in v napravljene dvorane. Treba je novih sredstev in zbirki, da bo sredstva, ki jih je nabral, uporabljeni za obrazloževanje v nezmagljivih območjih Maribora in meje jugoslovenske domovine!

Zato bratje in sestre in vsi, ki vam je razvoj in napredek sokolstva pri srcu, na delo! Da bo mogel tudi Maribor in ves naš narod ob severni meji domovine zlikovati svojemu mlademu starešini ob njegovem polnoletnosti: Tu smo, armada neupogljivih borcev v nezmagljivih območjih Maribora in meje jugoslovenske domovine!

Zato bratje in sestre in vsi, ki vam je razvoj in napredek sokolstva pri srcu, na delo! Da bo mogel tudi Maribor in ves naš narod ob severni meji domovine zlikovati svojemu mlademu starešini ob njegovem polnoletnosti: Tu smo, armada neupogljivih borcev v nezmagljivih območjih Maribora in meje jugoslovenske domovine!

Zato bratje in sestre in vsi, ki vam je razvoj in napredek sokolstva pri srcu, na delo! Da bo mogel tudi Maribor in ves naš narod ob severni meji domovine zlikovati svojemu mlademu starešini ob njegovem polnoletnosti: Tu smo, armada neupogljivih borcev v nezmagljivih območjih Maribora in meje jugoslovenske domovine!

Zato bratje in sestre in vsi, ki vam je razvoj in napredek sokolstva pri srcu, na delo! Da bo mogel tudi Maribor in ves naš narod ob severni meji domovine zlikovati svojemu mlademu starešini ob njegovem polnoletnosti: Tu smo, armada neupogljivih borcev v nezmagljivih območjih Maribora in meje jugoslovenske domovine!

Zato bratje in sestre in vsi, ki vam je razvoj in napredek sokolstva pri srcu, na delo! Da bo mogel tudi Maribor in ves naš narod ob severni meji domovine zlikovati svojemu mlademu starešini ob njegovem polnoletnosti: Tu smo, armada neupogljivih borcev v nezmagljivih območjih Maribora in meje jugoslovenske domovine!

Zato bratje in sestre in vsi, ki vam je razvoj in napredek sokolstva pri srcu, na delo! Da bo mogel tudi Maribor in ves naš narod ob severni meji domovine zlikovati svojemu mlademu starešini ob njegovem polnoletnosti: Tu smo, armada neupogljivih borcev v nezmagljivih območjih Maribora in meje jugoslovenske domovine!

Zato bratje in sestre in vsi, ki vam je razvoj in napredek sokolstva pri srcu, na delo! Da bo mogel tudi Maribor in ves naš narod ob severni meji domovine zlikovati svojemu mlademu starešini ob njegovem polnoletnosti: Tu smo, armada neupogljivih borcev v nezmagljivih območjih Maribora in meje jugoslovenske domovine!

Zato bratje in sestre in vsi, ki vam je razvoj in napredek sokolstva pri srcu, na delo! Da bo mogel tudi Maribor in ves naš narod ob severni meji dom

Za nameščenski sanatorij v Mariboru

Fundat za pravci ujemom so brez stvarne podlage

Maribor, 23. avgusta
že dolgo vsesto let se obvezava upravnje gradnju nameščenske bolnice oziroma sanatorija v Mariboru. V tej zadevi je bilo že veliko debel, pa tudi planov. V konkretnem živo reševanja tega problema smo prišli, ko se je na pobudo mariborskih delegatov Tegovskega tožilstva in podprtoga društva na nadomestno državnemu občnemu zboru v Ljubljani sklenili, da se bo gradil v Mariboru nameščenski sanatorij in da se čim preje zasigurna zadevna parcela.

Maribor naj bi dobil nameščenski sanatorij kot kompenzacijo za precej močan kader člana v mariborskem področju, pa tudi zato, ker bodo Ljubljani razširili Slajmerjevega sanatorija. Prvotno je obstojal načrt, da se to razširjenje Slajmerjevega sanatorija izvede v večjem obsegu, tako da bi skupni stroški prišli na preko 7 milijonov dinarjev. V to svrbo je TBPD zaprosilo pri Pokojninskem zavodu, za zadevno posojilo ter je Poljoprinski zavod načelno že pristal na 6 milijonsko posojilo. Temu znesku primerno se bodo načrti glede razširjenja Slajmerjevega sanatorija v Ljubljani spremeniли in prikrojili.

Za Maribor pa nastopa sedaj važen tre-

atek, ko je potrebno, da se od sneške 6 milijonov dinarjev izloči potrebitna vrednost za gradnjo nameščenskega sanatorija v Mariboru vsaj za 12 postej, za kar bi prišel v potest znesek podprtugega milijona dinarjev. Proti gradnji nameščenske bolnice v Mariboru se čujejo razni pomisliki, med katerimi je najvaješniji oni, ki govorijo o ne-rentabilnosti. Stevilo pri TBPD in bolniški blagajni včlanjenih zasebnih nameščencev ter statistika o frekvenci bolnikov zasebnih nameščencev iz mariborskega področja v Slajmerjevem sanatoriju v Ljubljani pa kaže, da so zadevni pomisliki brez realne podlage. Razen tega je še treba upoštevati, da bi se takšnega sanatorija posluževali tudi člani bolniške blagajne mariborskih trgovcev.

Mariborsko zasebno nameščenstvo trdno priznakuje, da se bo končno urestil stari načrt o nameščenskem sanatoriju v Mariboru, pri čemer naj bi bila zdravniška služba organizirana in urejena tako, da bi si vse bolnik lahko na željo izbral zdravniškega specjalista iz vrst mariborskih zdravnikov. Tudi zadevna primerna parcela bi bila na razpolago.

Mariborske in okoliške novice

— V vrstah mariborskih zadružarjev je bilo precej zanimanja za tožbo, ki sta jo vložila predsednik tukajšnje Nabavljalne zadruge državnih ustanov in g. Anton Reher in zadružin poslovodje g. Andrej Filipič proti nekemu tukajšnjemu učitelju, ki je pred volitvami delegatov v precej vrsti volilni borbi napram nekemu svojemu prijatelju izstavljal nekatera trditve, za katere sta zavedela gg. Reher in Filipič, ki sta radi tega vložila tožbo proti omenjenemu učitelju in sicer radi klevete. Do sodbe pa ni prišlo, ker je bila dosežena poravnava v tem smislu, da plača toženec 200 din za Učiteljski dom v Mariboru, 600 din pa za pravne stroške. Razen tega je toženec obzaloval in prekljal zadevne trditve.

Pobreski utrinki. Kakor čujemo, namavajo napeljati mestni vodovod ob Žirkovski cesti in Nasipni ulici. No, vendar enkrat... Kdor čaka, pričaka, detudi je bilo, to čakanje precej dolgo.

Ustreljen iz malomarnosti. Dne 15. februarja se je pripraval v Pordiču v Slovenskih goricah ob prilici prešanja oja razburljiv dogodek. 17 letnici je iz malomarnosti ustrelil s pistolo, nabasano s šibrami, smodnikom in papirjem, posestnika Ivana Vrbnjaka, si so ga s smrtonosno rano prepeljali v mariborsko bolnico, kjer je 18. februarje podigel poškodbam. V tajni razpravi je sodnik okrožnega sodišča dr. Čemer obosidlil 17 letnika na eto leto nadzorstva. Sodba je v dnu zakona, kolikor se nanaša na mladotele. Obtožbo je zastopal državni tožilec dr. Hojnec.

Zastoj v sadnem izvozu grozi zaradi padca vrednosti marke, ki je sedaj združnila na 14. dnu Zanimivo je, da se pojavitve padec marke samo pri nas veden ob času pričetka izvoza. Izvozniki sadja ne upajo riskirati izvoza, sadjarji pa so prizadeti zlasti radi cenečkočrnega vnočenja sadnih pridelkov in pa radi otežkočene ustanlitve cen, kateri predstavljata veliko oviro pri prodaji, oziroma nakupu.

Hodične novice. Hodki gasilci so pravili v nedelje pomemben jubilej in sicer 50 letnico obstoja ter uspešnega delovanja. Gasilci so odšli v povorki h Gaislškemu domu, kjer je bila blagoslovitev. Prisutne čestitke je izrekel ob tej prilici starešina gasilske žup. Maribor desni breg upokojeni solski upravitelji J. Klemešič. Govoril je tudi predsednik hodkih gasilcev g. Pfeifer. Ob tej prilici so prejeli častne diplome ustanovitelja društva Pfeifer star. in Breznik ter Greif in Razbernik.

Košarske novice. Občina j. poskrbela za poljske čuvanje, ki bodo čuvali vino-grade, polje in druge nasade pred tatorji. V slovitom ritmu klonit in bunk sta se do krvi obdelovala Terezija K. in Ivan Z. živila sta v skupnem gospodinjstvu, pa sta prišla v konflikt. V Loski ulici sta stanovalec prebutil s svojim bojevitim nastopom, ki je privabil obilo radovalcev, ki so se ob tragikomučnem prizoru

— Košarske novice. Občina j. poskrbela za poljske čuvanje, ki bodo čuvali vino-grade, polje in druge nasade pred tatorji. V slovitom ritmu klonit in bunk sta se do krvi obdelovala Terezija K. in Ivan Z. živila sta v skupnem gospodinjstvu, pa sta prišla v konflikt. V Loski ulici sta stanovalec prebutil s svojim bojevitim nastopom, ki je privabil obilo radovalcev, ki so se ob tragikomučnem prizoru

Sumljive posojilne pogodbe

Podpisali so pogodbe za posojilo, ne da bi vedeli, da so samo zavarovani

Ljubljana, 23. avgusta
Naši trgovci po deželi in v Ljubljani so se nemalo čudili, ko jih je obiskoval bandit zastopnik Milan Miličevič iz Karlovca ter jim ponujal posojilo pod zelo ugodnimi pogoji. Denar je ponujal seveda samo premožnejšim trgovcem. Mnogi so ga odšli, češ da denarja ne potrebujejo, a Miličevič je nekaterem le prepričal, da dežar danes potrebuje vsak dober trgovec. Miličevič je potovao po Sloveniji v družbi z nekim Leopoldom Vesligajem, kot zastopnik Banke in hranilnic d. dr. Krapinske toplice, podružnice v Zagrebu.

Pred meseci je državno tožilstvo v Ljubljani dobljalo ovadbo nekega ljubljanskega trgovca, ki je trdil, da je Miličevič češparil, ko je z njim sklenil posojilno pogodbo. Državno tožilstvo je pozvedovalo, kako je Miličevič sklepal pogodbe po deželi in je dobil še nekaj prijav o posojilih Milana Miličeviča, zato je moral Miličevič je zatožno klop pred malim senat v Ljubljani. Predsednik malega senata je bil sodnik okrožnega sodišča g. Ivan Brešnik.

Češparica, ki jo je zastopal državni tožil g. Fran Sever, dolži Miličeviču obratom izvršenih prevar, češ da je zavedel v znoto enega trgovca iz Ljubljane, enega iz Kamnika ter tri iz Sevnice za znesek od 117 din do 1355 din. Po obtožnicu je Miličevič prevaril trgovce na ta način, da jim je predložil v podpis pristopnice k varčevanju v Banki in hranilnici Krapin-

more dobiti posojilo šele po toljkih letih zavarovanja.

Sodisce si na podlagi zasiščenih prič ni moglo, narediti jasne slike o manipulacijah Milana Miličeviča ter je ugodil predlogom državnega tožilca in obrame, da se zasiščijo še nekateri priči, ki so imela poslovne odnose z obtožencem. Razprava je bila preložena na nedolžen čas.

dozivljaj v tovarni Thoma

DOZIVLJAJI V TOVARNI THOMA

Dne 4. maja letos je »Glas delavca« priobčil članek z naslovom »Moji dozivljaji v tovarni Thoma v Mariboru«. Neka delavka popisuje v tem članku, kako je bila dolgo brez dela, napolled pa se je že le posrečilo dobiti delo v tekmilni tovarni Thoma & Co v Mariboru. Nad seboj je imela mojstra, ki je bil z delavkami nadavno zelo strog in surov, nekega dne pa je postal zelo prijažen do delavcev in ji je naročil, naj pride za njim v klet, če da ji ima nekaj povestati. Delavki se je zdelelo povabilo v klet sumljivo, a ojunčila se je in šla za mojstrom v klet. Preden se je zavedila, se je znašla v objemu z mojstrom. Braniča se je, a mojster ji je rekel, da ji bo dobro, ako bo pametna, sicer pa bo šla na ulico. Kot zavedena proletarka, je izjavila delavka ob koncu, sem odločno odklonila tako poniranje in tako sem danes na cesti brez zasluzka. Pisec je še dostavil: Slične stvari se dogajajo v tej tovarni vsak dan.

Tovarna Thoma & Co je vložila proti pisecu tega članka Vincenc Stuparju tožbo po tiskovnem zakonu. Obtoženca je zavajal dr. Stempihar z Jesenic. Predlagal je zasiščanje še nekaterih prič. Senat je predlogu ugodil, zato je bila razprava preložena.

Rudarsko zborovanje

Rudovje, 22. avgusta

V nedeljo 21. t. m. ob 9. dopoldne je bilo v tukajnjem Delavskem domu rudarsko zborovanje, ki ga je sklical II. skupina Rudarske zadruge. Zborovanje je vodil lokalni načelnik II. skupine g. Filip Murn, glavni poročevalca pa je bil pokrajinski načelnik II. skupine g. Franc Pliberšek. Govornik je v daljših izvajanjih razčlenil novo kolektivno pogodbo, ki jo je rudarsko delavstvo letosno pomlad sklenilo v Trboveljsko premogokopno družbo. Potrebno je, da dejal govornik, da je sleherni delavec z vsebino kolektivne pogodbe seznanjen, ker sicer delavcu ne more koristiti. Strokovna organizacija Zveza rudarjev je dala kolektivno pogodbo v tisk, tako da bo vsakemu rudarju na razpolago. Nato je govornik omemjal naraščanje draginje, katere glavni vzrok je iskan v onih zapadnih državah, ki so kupokile v srednjeevropskih državah mnogo žita in drugih živiljenjskih potrebsčin in so si napravile za vsak slat ogromne zaloge. Gleda na povoljno letino v naši državi je verjetno, da draginja ne bo več naraščala, nasprotno, da bo cena moki že v doglednem času zopet padla. Od časa, ko je bila podpisana sedanja kolektivna pogodba na do danes so se cene po indeksu Narodne banke dvigne za okroglo 5 točk, t. j. od 89 na 94 točk. Glasom kolektivne pogodbe po lahko zahteva stranka podpisnica pogodbe njeni revizije le, če so se cene dvignite ali padle za 10 točk; potemtakem bi se cene živiljenjskih potrebsčin v splošnem po indeksu Narodne banke morale dvigniti še za 5 točk, da bi delavstvo moglo zahtevati revizijo pogodbe za zvišanje mezd.

Mnogi so prigovarjali zastopnikom rudarskega delavstva, da bi se glasneje podarudila potreba zboljšanja živiljenjskega položaja spričo naraščanja draginje v zadnjih mesecih. Toda čuditi se je, da delavstvo v mestih, kjer je plačano na uro po 3 ali 4 dinarje, to brez deputatov in novih, ni podvzel kakih akcij in zahtevalo zvišanje mezd. Nalogu rudarskega delavstva je sedaj, da si izloči težke gospodarske rane, ki mu jih je prizadejala dolgoletna rudarska kriza in da se tesneje strne v svojih strokovnih organizacijah. Ko bo to dosegeno, se bo še lahko razmisljalo o novih pobudah za zboljšanje sedanje kolektivne pogodbe.

V daljših izvajanjih je g. Filip Murn govoril o raznih vprašanjih lokalnega značaja, zlasti o izvajaju službenega reda, kolektivne pogodbe, rudarsko policijskih predpisov, itd. na obratih. Končno se je glasil ki besedi še g. Prašnikar, ki je kritiziral Petru II. v kraljevskemu domu, če je v tukajnjem delavstvu, ki je vrh tega se mednarodno organizirano... — Še ostrešje strune ubira »Delavska pravica« v drugem članku »Slovenec in mis. Tu izjava med drugim: »V uvodniku z dne 17. VII. piše »Slovenec«, da je danes povsod in v vsem skupnosti slovenskega ljudstva, katero je predstavljal SLS, že zadnje čase postal le prizdelek strške »skupnosti, kjer ne moremo govoriti ne o katolištvu, še manj pa o kaki avtonomnosti posameznih stavov, na primer delavskega gibanja. Konservativno centralistično načelo, ki je pogubilo že nemški katoliški centrum, je v prizidku in v glavnem stavbi našlo novo ozivitev in same prisililo delavstvo, da se je izpod te strehe umaknilo na nevršljavo. Nič se ne smemo torez čuditi, če »Slovenec« neodvisno delavsko gibanje ne ugaja. Njegova autoritarna miselnost mu ne dovoli, da bi delavcu kot stanu priznal pravico avtonomnega gibanja brez varuhov...«

V času, ko »Slovenec« visoko dviga miselnost totalitarnosti autoriteti, za njegovimi vratit ni mesta za delavstvo, ki je vrh tega se mednarodno organizirano... — Še ostrešje strune ubira »Delavska pravica« v drugem članku »Slovenec in mis. Tu izjava med drugim: »V uvodniku z dne 17. VII. piše »Slovenec«, da je danes povsod in v vsem skupnosti slovenskega ljudstva, kjer ne moremo govoriti ne o katolištvu, še manj pa o kaki avtonomnosti posameznih stavov, na primer delavskega gibanja. Konservativno centralistično načelo, ki je pogubilo že nemški katoliški centrum, je v prizidku in v glavnem stavbi našlo novo ozivitev in same prisililo delavstvo, da se je izpod te strehe umaknilo na nevršljavo. Nič se ne smemo torez čuditi, če »Slovenec« neodvisno delavsko gibanje ne ugaja. Njegova autoritarna miselnost mu ne dovoli, da bi delavcu kot stanu priznal pravico avtonomnega gibanja brez varuhov...«

Iz te polemike je razvidno, da se prepred med »Slovenec« skupino in krščanski socialci tako širi in poglablja, da je malo verjetno, da bi se del premostiti, kakor do slej še vedno »pod domačo streho«, kakor to pobotanje ironično imenuje »Delavska pravica«.

Andrej Križman za stanovske družbe!

V svojem glasilu »Slovenskem delavcu« je znani kolovodja »Zvezde zdrženega delavstva« (Jugor) Andrej Križman napisal članek, ki mu je dal naslov »Za svobodno ali diktatorsko družbo?« V tem članku se zavzemata za stanovske preosnovne sedanje državnih reda izvajajočih: »Zavedamo se v popolni jasnosti, da je soglasje stanov možno, le na modro in pravilno urejenih stanovnih samih. Dobro urejen stan bo varoval svoje člane mnogo lažje kot sedanja neorganisko zgrajena družba. Drugi momenti bodo usodno spremeni sedanje krvnični delitve dela in dobitka. Drugi vidiki bodo odločilni za vzgojo in razčlenbo stanovskih plasti... Zvezde zdrženega delavstva gradi na teh osnovah. Zameta zato diktatoru proletariata in kapitalu in vodstvu v tukajnjem delu.«

Podjetje je razširilo posebno »Opozorilo« glede na vesti v zvezni in stavki. »Ivod« »Opozorilo« se glasi: »Da prestane daljnje sleponisitev in varanje javnosti, objavlja podpisano podjetje povprečje zasluga večne posameznih kategorij delavstva, ki je delalo na kamnu.«

Po tem opozorilu so znašale akordne mezde v mesečnem povprečju (Julija) večne ricarjev 5,46 din na uro, večne kamnosek 6,14 din, večne cepicev na stroju 6,42 in večne kovačev 6,87 din. Podjetnik k temu se pripominja, da sta bili sposobnost in delavljost delavstva julija zasedati priprav na stavko zmanjšani, a so vendar toliko zasluzili.

Podjetje nas posebej opozarja, da se je

hode pogajanj v Dravogradu pa naj podjetje sporoča, da je obvestilo oblast z brzojavko, zakaj ni poselio svojega zastopnika v Dravograd. Brzojavka se je glasila: »Banska uprava, Inspekcija dela, Ljubljana. Ker je moja posest in blago nasilno zasedeno, ne morem sodelovati pri nikaki razpravi zadevno kamnolomskega delavstva. Ing. Milan Lenarčič.«

nira v prid inozemskim nameščencem? Nam je znenje, da se za temi intervencijami ne skriva noben židovski odvetnik. — Bilo bi zares zanimalo zvedeti, kateri odvetnik ima tolik vpliv, da kljub pravomočnemu političkemu izgonu še vedno drži tri nam sovražne tuje v naši državi, da odjedajo kruh domačinom. Sicer pa bo treba posvetiti mnogo več pozornosti raznim intervencijam tudi v Ljubljani!«

Kmetска zaščita in naši kmetje

Pišejo nam: Po naših krajih imajo kmetje tudi nekaj gozdov. V spodnjih legah so to listnati gozdovi in borovi, v višjih legah pa iglasti. Vsi ti kmetje so do sedaj uživali dobroto zakona v zaščiti kmeta, v kolikor so jo pač potrebovali. V zadnjem času pa, ko so cene lesu nekotiko poskocile, pa so jeli kmetji, ki imajo par oravalskega gozda in so svoječasno poslušali dobre imenovanega zakona, odredki to pravico, kar je spravilo to kmete posestnike v nemalo stiske. Mnjenja smo, da ta ukrep v zakonu ni utemeljen in da je krivičen. Ako se kmetu, ki ima velika žitna polja, ne odrekna kmetska zaščita, kaže poskoči pšenica v centri, zakaj bi se ta pravica odrekla našemu kmetu, ako je končno po dolgih letih vendar enkrat moregel spraviti svoj les za malo boljšo ceno v denar? Ne moremo verjeti, da bi oblasti po šestih letih, odkar je bil zakon uveljavljen, sedaj tako tolmačil zakon o zaščiti kmeta, in smo prepričani, da ga tako samovoljno interpretirajo le nekateri